

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

22.02.2019

Vår ref.

Deres ref.

Statsbudsjettet 2020

NITO – Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon er landets største organisasjon for ingeniører og teknologer med over 88 000 medlemmer.

Sikre kompetanse til regjeringens teknologiløft

I revidert langtidsplan for forskning og høyere utdanning, som ble lagt fram oktober 2018, vil Regjeringen trappe opp innsatsen for forskning og høyere utdanning med 1,5 milliarder. Blant annet vil den sette av 800 millioner kroner til et teknologiløft over en fire-årsperiode.

NITO etterlyser en plan for hvordan vi skal sikre at landet har den rette kompetansen for å realisere teknologiløftet. Det må settes inn virkemidler gjennom hele utdanningsløpet om vi skal sikre framtidens kompetansebehov.

Finansiering av ingeniør- og teknologiutdanningene

Skal vi oppfylle målet om at Norge skal være et av de mest innovative landene i Europa, må det satses på utdanningene som skal bidra til innovasjon, nemlig ingeniør- og teknologiutdanningene. Disse utdanningene er blant de dyreste i landet, men er i dag underfinansierte, sett opp mot hva studiene faktisk koster.

Det er nødvendig med en grunnleggende endring i finansieringssystemet for høyere utdanning, slik at systemet sørger for samsvar mellom utdanningsinstitusjonenes reelle kostnader knyttet til å tilby god utdanning og bevilningene som utløses. Et system med mer grovmaskede kategorier for studiepoenguttelling og vektning i forhold til utstys- og undervisningsintensitet vil bidra til en mer hensiktsmessig innplassering av de ulike utdanningene. (Ref: Hægelandutvalgets rapport 2015)

En videreføring av dagens finansieringssystem må innebære at finansieringen av ingeniør- og teknologutdanningene styrkes, med et langsiktig mål om at disse plasseres i kategori C.

IKT-studieplasser

Det er bred enighet om at Norge i dag og i framtida vil mangle IKT-kompetanse og kompetanse innen IKT-sikkerhet. Regjeringens nasjonale strategi for digital sikkerhetskompetanse (2019) adresserer behovet for tilstrekkelig nasjonal spesialistkompetanse. Det vises til at regjeringen bevilget flere studieplasser i 2016, 2017 og 2018 innenfor IKT-relaterte utdanninger. NITO mener denne opptrappingen må videreføres også de neste fire årene, med en plan om 1000 nye studieplasser hvert år, de neste fire årene.

En kompetansereform for alle

NITO vil rose regjeringen for å ta behovet for en kompetansereform på alvor, har lansert flere tiltak og nedsatt utvalg og ekspertgrupper. Vår forventning er at dette blir en kompetansereform som gagnar alle grupper i arbeidslivet, også de med høyere utdanning. Skal reformen bli en realitet, og ikke strande som tidligere etter- og videreutdanningsreformer, må det bevilges betydelige midler fra myndighetenes side.

Det må gjøres lønnsomt for universiteter og høyskoler å satse på etter- og videreutdanningstilbud rettet mot arbeidslivets behov.

I dag er regelverket og finansieringen av UH-sektoren ikke tilpasset at de skal tilby etter- og videreutdanning (EVU). Universitet- og høyskolerådet (UHR) har laget en rapport med tolkning av regelverket for finansiering av EVU¹. En av utfordringene for universiteter og høyskoler er at EVU, i likhet med all annen utdanning, skal være forskningsbasert. For normal undervisning får institusjonene såkalt fullfinansierte studieplasser. Denne finansieringen dekker både forsknings- og undervisningsdelen av faste vitenskapelige stillinger. For EVU er finansieringsordningene svært kompliserte, fordi vi i Norge har gratisprinsippet for utdanning (UH-loven) og konkurransedirektivet å forholde oss til. Effekten av reglene er at EVU kan finansieres via studiepoengproduksjonen, delfinansieres (inntil 49%) av kunde eller fullfinansieres av kunde (100%). I de tilfellene utdanningsinstitusjonene tar betalt kan imidlertid ikke undervisningen være den samme som de tilbyr gratis til ordinære studenter.

Det bør settes av midler til regionale kompetansefond

Det bør etableres statlige incentivordninger for å stimulere bedriftene til mer langsiktig kompetanseutvikling av ansatte. Dette kan være Kompetansefunn eller avskrivning på investering i kompetanse.

Det må etableres regionale kompetansefond. Staten og arbeidsgiverne må bidra med midler, og arbeidstakerne må bidra med tid og innsats. Et kompetansefond kan ha ulike innretninger. Som eksempel kan det kan lyses ut midler til å utvikle utdanningsprogrammer innen bransjer eller innen fagområder der det er behov for økt innovasjon, omstilling, økt konkurransekraft etc.

Relevans og bærekraft i utdanningene

NITO mener at FNs bærekraftsmål må bli en integrert del av læreplanene gjennom hele utdanningsløpet, slik at barn og unge blir rustet til å ta klima- og miljøvennlig valg og å bidra til omstilling.

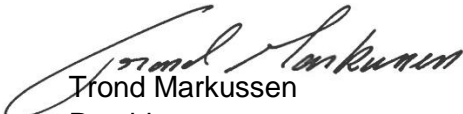
Norge har forpliktet seg til å jobbe for FNs bærekraftsmål. Delmål 4.7 om utdanning sier at vi innen 2030 skal *“sikre at alle elever og studenter tilegner seg den kompetansen som er nødvendig for å fremme bærekraftig utvikling”*. Det vil si at norske elever og studenter ikke bare skal lære om bærekraftsmålene, men gjøres i stand til **å bruke og fremme** dem i sitt framtidig arbeid og virke.

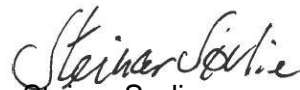
¹ Rapport tolkning av regelverk for finansiering av EVU - UHR juni 2018

Omstilling og sysselsetting

NITO har i samarbeid med Sunnaas Sykehus, Intervensjonssenteret ved Oslo universitetssykehus og Norway Health Tech henvendt oss til HOD, OED, ASD og Forskningsrådet for å etablere et pilotprosjekt for å bidra til å redusere ledigheten blant ingeniører med bakgrunn fra petroleumsnæringen, å styrke teknologimiljøene og øke innovasjonstakten i sykehusene. Vi ber om 3,2 millioner for å drifte prosjektet ett år. (se eget vedlegg)

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørli
Generalsekretær